

Laidiens: 08.10.2010., Nr. 160

Ministru kabineta noteikumi Nr.873

Rīgā 2010.gada 14.septembrī (prot. Nr.47 79.§)

Noteikumi par vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kvalifikācijas un vilces līdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanu

Izdoti saskaņā ar likuma "Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" 20.panta trešo daļu un Dzelzceļa likuma 37.¹ panta septītās daļas 1.punktu un astoto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kvalifikācijas iegūšanas kārtību;

1.2. vilces līdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanas un atjaunošanas nosacījumus un kārtību;

1.3. vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kompetences apliecības (turpmāk – apliecība) un saskaņotā papildu sertifikāta izsniegšanas, darbības apturēšanas, anulēšanas un atjaunošanas nosacījumus un kārtību;

1.4. kārtību, kādā tiek kārtots saskaņoto papildu sertifikātu reģistrs, un tajā iekļauto datu apjomu.

2. Apliecību izsniedz, aptur, anulē un atjauno Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija veic visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu apliecību viltošanu.

3. Saskaņoto papildu sertifikātu izsniedz, aptur, anulē un atjauno un saskaņoto papildu sertifikātu reģistra kārtošā nodrošina vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) darba devējs.

4. Saskaņoto papildu sertifikātu izdevējs veic visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu saskaņoto papildu sertifikātu un saskaņoto papildu sertifikātu reģistra ierakstu viltošanu.

5. Personai var būt tikai viena lietošanai derīga apliecība. Par spēkā esošu uzskata to apliecību, kas personai izsniegta pēdējā. Ja konstatēta nederīgas apliecības izmantošana, to aiztur un iznīcina Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas amatpersonas.

II. Apliecības iegūšana un spēkā esība

6. Apliecības iegūšanai persona vai tās pārstāvis Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā iesniedz iesniegumu vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības saņemšanai (1.pielikums).

7. Apliecību saņem persona:

7.1. kura pastāvīgi dzīvo Latvijā vai kura Latvijā uzturas ilgāk par 185 dienām kalendāra gadā;

7.2. kura ir sasniegusi 18 gadu vecumu;

7.3. kura ir ieguvusi vismaz deviņu klašu vispārējo izglītību un profesionālo izglītību vilces ritošā sastāva saimniecības jomā, kas ir līdzvērtīga trešajam profesionālās kvalifikācijas līmenim;

7.4. kuras veselības stāvoklis novērtēts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par obligāto veselības pārbaūžu veikšanas kārtību un atbilst vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) veicamajam darbam;

7.5. kurai ir apliecināta psihofizioloģiskā piemērotība vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) veicamajam darbam;

7.6. kura ir nokārtojusi Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas teorētisko eksāmenu.

8. Psihofizioloģiskās piemērotības pārbaudi veic akreditēts psihologs likumā "Par atbilstības novērtēšanu" noteiktajā kārtībā. Akreditēts psihologs pārbauda, vai personai nav atklātu psihofizioloģisko trūkumu (īpaši attiecībā uz rīcībspēju) vai citu būtisku trūkumu un personību ietekmējošu faktoru, kas var kavēt pilnvērtīgi un droši pildīt vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) pienākumus.

9. Saskaņā ar Komisijas 2009.gada 3.decembra Regulas (ES) Nr.36/2010 par Kopienas paraugiem, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/59/EK noteikti vilciena vadītāja apliecībām, papildu sertifikātiem, apliecinātām papildu sertifikātu kopijām un pieteikuma veidlapām vilciena vadītāja apliecību saņemšanai (turpmāk – regula Nr.36/2010), 1.pielikuma 4.daļas 9."a" apakšpunktu apliecības 9a.2 teksta lauciņā norāda valodu(-as), kurā vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) ir ieguvis pamata, vidējo vai augstāko izglītību.

10. Apliecības turētājs ir vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists).

11. Apliecības derīguma termiņš ir 10 gadu.

12. Apliecība ir derīga, ja ir derīgs vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) veselības pārbaudes dokuments – apliecinājums par fiziskās veselības atbilstību veicamajam darbam – un psihofizioloģiskās veselības pārbaudes dokuments – apliecinājums par psihofizioloģisko piemērotību darbam. Lai saņemtu minētos dokumentus, vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) pārbauda veselību saskaņā ar normatīvajiem aktiem par obligāto veselības pārbaūžu veikšanas kārtību un kārto pārbaudi par psihofizioloģisko piemērotību darbam psihologa noteiktajos termiņos. Pēc pārbaudes veikšanas vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) iesniedz attiecīgos dokumentus Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā.

III. Apliecības darbības apturēšana un anulēšana

13. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija aptur apliecības darbību, ja tā kļuvusi nederīga saskaņā ar šo noteikumu 12.punktā minētajiem nosacījumiem.

14. Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija konstatē, ka citā Eiropas Savienības dalībvalstī izdotā apliecība ir kļuvusi nederīga saskaņā ar šo noteikumu 12.punktā minētajiem nosacījumiem vai apliecības saņemšanai persona ir sniegusi nepatiesu informāciju vai slēpusi būtiskus faktus, tā vēršas šīs apliecības izdevējiestādē ar pamatotu pieprasījumu pārbaudīt apliecības spēkā esību vai to anulēt, par to informējot arī Eiropas Komisiju un citas kompetentās iestādes. Līdz šīs apliecības izdevējiestādes lēmuma saņemšanai par apliecības derīgumu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija aptur šādas apliecības darbību Latvijas teritorijā.

15. Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir saņēmusi no citas valsts kompetentās iestādes pieprasījumu par inspekcijas izdotās apliecības darbības derīguma pārbaudi, inspekcija četru nedēļu laikā pieņem lēmumu par šādas apliecības darbības derīgumu un paziņo to kompetentajai iestādei, kā arī informē Eiropas Komisiju un citas kompetentās iestādes.

16. Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir saņēmusi informāciju, ka cita Eiropas Savienības dalībvalsts ir apturējusi apliecības darbību savā teritorijā, tā aptur šādas apliecības darbību arī Latvijas teritorijā, līdz šīs apliecības izdevējiestāde ir pieņēmusi lēmumu par apliecības derīgumu, ja vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) veic savu darbību Latvijā.

17. Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija konstatē, ka šo noteikumu 14. un 16.punktā noteiktais citas Eiropas Savienības dalībvalsts apliecības izdevējiestādes lēmums par apliecības derīgumu neatbilst šo noteikumu 12.punktā minētajiem nosacījumiem vai apliecības saņemšanai persona ir sniegusi nepatiesu informāciju vai slēpusi būtiskus faktus, tā informē Eiropas Komisiju un aptur apliecības darbību Latvijas teritorijā, līdz Eiropas Komisija pieņem gala lēmumu šajā lietā.

18. Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija aptur apliecības darbību, tā paziņo Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā šīs apliecības turētājam un tā darba devējam, ja viņi savu darbību veic Latvijas teritorijā. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija lēmumā norāda nepieciešamos pasākumus, lai atjaunotu apliecības darbību.

19. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas vecākie inspektori anulē apliecību, ja:

19.1. šajos noteikumos noteiktajā kārtībā tai pašai personai ir izsniegta jauna apliecība;

19.2. apliecības saņemšanai persona ir sniegusi nepatiesu informāciju vai slēpusi būtiskus faktus;

19.3. persona, pārkāpjot dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumus, izraisījusi smagu dzelzceļa avāriju;

19.4. persona, pārkāpjot dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumus, ir pieļāvusi ritošā sastāva neatļautu pabraukšanu garām aizliedzošam signālam vai dzelzceļa satiksmes atļaujā noteiktajai vietai, izraisot nopietnu dzelzceļa negadījumu;

19.5. persona veikusi vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) pienākumus alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

20. Lēmumu par apliecības anulēšanu saskaņā ar šo noteikumu 19.2., 19.3., 19.4. vai 19.5.apakšpunktu Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā paziņo:

20.1. apliecības turētājam;

20.2. apliecības turētāja darba devējam.

21. Persona, kurai ir anulēta apliecība, 10 darbdienu laikā pēc lēmuma par apliecības anulēšanu saņemšanas nodod apliecību Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā.

IV. Apliecības atjaunošana

22. Apliecības atjaunošana ir jaunas apliecības izsniegšana:

22.1. nozaudētās, nozagtās, iznīcinātās vai bojātās apliecības vietā;

22.2. ja beidzies apliecības derīguma termiņš;

22.3. ja apliecība ir bijusi anulēta;

22.4. ja ir jāgroza apliecībā norādītie dati.

23. Ja apliecība ir anulēta saskaņā ar šo noteikumu 19.2., 19.3., 19.4. vai 19.5.apakšpunktu, persona var atjaunot apliecību ne ātrāk kā pēc gada.

24. Lai atjaunotu apliecību, vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) vai viņa pārstāvis Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā iesniedz attiecīgu apliecības atjaunošanas iesniegumu atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumā minētajām prasībām.

25. Apliecības atjaunošanas iesniegumam nepievieno šo noteikumu 7.4. un 7.5.apakšpunktā minētos apliecinājumus, ja informācija par to derīgumu ir vilcienu vadītāju (mašīnistu) apliecību reģistrā.

26. Ja ir beidzies apliecības derīguma termiņš vai tā ir anulēta saskaņā ar šo noteikumu 19.2., 19.3., 19.4. vai 19.5.apakšpunktu, jaunas apliecības saņemšanai persona Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā kārto teorētisko eksāmenu.

27. Saņemot jaunu apliecību, iepriekšējo apliecību tās turētājs nodod Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā.

V. Teorētiskā eksāmena pieņemšanas un vērtēšanas kārtība

28. Teorētisko eksāmenu kārto datorizēti. Katrs pretendents teorētisko eksāmenu kārto patstāvīgi, bez citu personu vai palīgmateriālu palīdzības, kā arī netraucē citus eksāmena kārtotājus.

29. Teorētiskajā eksāmenā pretendents atbild uz Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas 35 jautājumiem par šo noteikuma 2.pielikuma 2.punktā minētajām tēmām.

30. Teorētiskā eksāmena atbilžu sniegšanai atvēlētais laiks ir 70 minūtes.

31. Teorētiskais eksāmens ir nokārtots, ja pretendents ir pieļāvis ne vairāk par piecām nepareizām atbildēm.

32. Ja teorētiskais eksāmens nav nokārtots, atkārtota eksāmena kārtošana ir pieļaujama ne ātrāk kā pēc 10 darbdienām.

VI. Saskaņotā papildu sertifikāta izsniegšana, atjaunošana un spēkā esība

33. Saskaņotajā papildu sertifikātā vilces līdzekļa vadītājam (mašīnistam) iekļauj attiecīgas atļaujas, norādot:

33.1. dzelzceļa infrastruktūras iecirkņus, kuros ir atļauts braukt;

33.2. ritošo sastāvu, kādu atļauts vadīt.

34. Saskaņotais papildu sertifikāts atļauj vadīt atbilstošu vilces līdzekli vienā vai vairākās šādās ritošā sastāva:

34.1. kategorijās:

34.1.1. A – manevru lokomotīves, saimniecības vilcieni, dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas sliežu motortransports un citi vilces līdzekļi, kurus izmanto manevru veikšanai un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai (ietver visus A1, A2, A3, A4 un A5 apakškategorijas vilces līdzekļus);

34.1.2. B – vilces līdzekļi pasažieru un kravu pārvadājumiem (ietver visus B1 un B2 apakškategorijas vilces līdzekļus);

34.2. apakškategorijās:

34.2.1. A1 – manevru lokomotīves;

34.2.2. A2 – saimniecības vilcieni;

34.2.3. A3 – dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas sliežu motortransports;

34.2.4. A4 – citas lokomotīves, kuras izmanto manevru veikšanai;

34.2.5. A5 – citi vilces līdzekļi, kurus izmanto manevru veikšanai un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un kuri neietilpst A1, A2, A3 un A4 apakškategoriā;

34.2.6. B1 – vilces līdzekļi pasažieru pārvadājumiem;

34.2.7. B2 – vilces līdzekļi kravu pārvadājumiem.

35. Saskaņotais papildu sertifikāts var atļaut vadīt visus A un B kategorijas vilces līdzekļu veidus.

36. Saskaņotais papildu sertifikāts ir derīgs tikai tajā norādītajā dzelzceļa infrastruktūras iecirknī un tikai tajā norādītajam ritošajam sastāvam.

37. Saskaņotais papildu sertifikāts ir tā izdevēja īpašums. Vilces līdzekļa vadītājam (mašīnistam) ir tiesības saņemt saskaņotā papildu sertifikāta apstiprinātu kopiju, kuru noformē saskaņā ar regulas Nr.36/2010 3.pantu.

38. Saskaņotā papildu sertifikāta atjaunošana ir:

38.1. ieraksta veikšana esošajā sertifikātā, ar kuru piešķirtas, mainītas, apstiprinātas vai atsauktas šo noteikumu 33.punktā minētās atļaujas;

38.2. jauna saskaņotā papildu sertifikāta izsniegšana nozaudētā, nozagtā, iznīcinātā, bojātā vai aizpildītā sertifikāta vietā;

38.3. jauna saskaņotā papildu sertifikāta izsniegšana, ja ir mainījušies sertifikātā norādītie vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) dati.

39. Saskaņoto papildu sertifikātu izsniedz un atjauno, ja personai:

39.1. ir derīga Latvijā izdota apliecība;

39.2. ir derīga Eiropas Savienības dalībvalstī izdota apliecība un persona ir sasniegusi 20 gadu vecumu.

40. Vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) darba devējam ir tiesības no vilces līdzekļa vadītāju (mašīnistu) apliecību reģistra saņemt informāciju par apliecības derīgumu. Šo informāciju Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) darba devējam izsniedz Informācijas atklātības likumā noteiktajā kārtībā.

41. Šo noteikumu 33.1.apakšpunktā minētās atļaujas iegūšanai vilces līdzekļa vadītājam (mašīnistam) ir nepieciešamas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja noteiktās saziņas valodas zināšanas atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā norādītajiem kritērijiem par attiecīgo dzelzceļa infrastruktūras iecirkni.

42. Šo noteikumu 33.punktā minēto atļauju iegūšanai darba devējs veic personas apmācību atbilstoši savai drošības pārvaldījuma sistēmai, kas izveidota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dzelzceļa uzņēmumu drošības sertifikāciju.

43. Lai saņemtu šo noteikumu 33.punktā minētās atļaujas, vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists) kārto šādas pārbaudes:

43.1. šo noteikumu 33.2.apakšpunktā minētās atļaujas saņemšanai – profesionālo zināšanu un kompetences pārbaudi par ritošo sastāvu, kuram piemēro saskaņoto papildu sertifikātu, vismaz šo noteikumu 3.pielikumā norādītajā apjomā;

43.2. šo noteikumu 33.1.apakšpunktā minēto atļauju saņemšanai:

43.2.1. profesionālo zināšanu un kompetences pārbaudi par dzelzceļa infrastruktūras iecirkni, kuram piemēro saskaņoto papildu sertifikātu, vismaz šo noteikumu 4.pielikumā norādītajā apjomā;